

Posudek oponenta bakalářské práce

Autorka práce: Barbora Haldová

Název práce: Lidské vlivy na Velkou kotlinu v Hrubém Jeseníku

CÍL PRÁCE

Autorka si za cíl své bakalářské práce stanovila ukázat, jaké možnosti skýtá fond velkostatku (konkrétně velkostatek Janovice uložený v Zemském archivu v Opavě) pro bádání v oblasti environmentálních dějin. Z důvodu nepřístupnosti části fondu se bohužel tento cíl podařilo splnit jen částečně.

ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ

Autorka se pokusila uchopit vybrané téma poměrně nestandardním způsobem, a to z hlediska environmentálních dějin, což v českém prostředí (a navíc v oboru archivnictví a pomocných věd historických) není příliš běžné. Toto rozhodnutí s sebou přináší úskalí, se kterými se v předkládané bakalářské práci více či méně úspěšně vypořádala.

V úvodu autorka přibližuje důvody, které jí vedly k výběru tématu a problematiku, jíž se chtěla zabývat. Geograficky vymezuje zájmovou oblast a dle ní i výběr konkrétního archivního fondu janovického velkostatku, který by měl obsahovat materiály k této oblasti. Po zjištění, že fond je pouze částečně přístupný a v dostupných materiálech se k původním zájmovým tématům (lovecký chodník, senovážné cesty apod.) nic nenachází, zaměřila svou pozornost na jiné faktory lidské činnosti spojené především s těžbou dřeva. Nabízí se zde otázka, zda nebylo v případě zjištění, že mnohé dokumenty týkající se např. hornictví, hutnictví a dalších oblastí lidské činnosti, které měly zásadní vliv na okolní prostředí, nejsou přístupné, lepší zaměřit se na nějakou jinou geografickou oblast s lépe zpracovaným fondem... Jako nadbytečné se v úvodu jeví zdůvodnění, proč nebyl použit konkrétní článek Leoše Jelečka – tuto informaci bych čekala spíše v poznámce nebo přímo v textu v kapitole věnující se úvodu do environmentálních dějin.

Práce je dále členěna do tří poněkud nesourodých částí – první tvoří úvod do environmentálních dějin, druhá část se teoreticky zabývá možnostmi využití archiválií z fondu janovického velkostatku pro výzkum v oboru environmentálních dějin, třetí část pak ukazuje jejich praktické využití.

První kapitola věnovaná environmentálním dějinám čerpá z české i zahraniční literatury. V porovnání s ostatními dvěma částmi, které by měly tvořit základ práce, je poněkud naddimenzovaná. Je jasné, že je zapotřebí obor environmentálních dějin, který v Čechách není příliš rozšířený, představit, zejména jeho základní charakteristiku, směřování a používané metody. Autorka se s touto problematikou poměrně zdařile vypořádává. Bohužel dějiny oboru a jeho současný stav (včetně pořádaných konferencí a vydávaných periodik) jsou pojednány až příliš obsírně a jelikož se jedná v podstatě o kompilaci z již existující literatury, zcela jistě by pro účely práce stačila podstatně stručnější verze. Nejzajímavější část tvoří shrnutí vývoje environmentálních dějin v Čechách, v práci však bohužel nejsou uvedeny konkrétní publikační výstupy a projekty badatelů a výzkumných týmů.

Druhá kapitola se věnuje fondu janovického velkostatku a popisu typů archiválií, které přináší informace využitelné pro bádání v oblasti environmentálních dějin. Autorka na počátku shrnuje obecně problematiku fondu velkostatků a dostupnou literaturu. Poněkud zarážející je fakt, že o fondu janovického velkostatku se z textu čtenář prakticky nic nedozví (v úvodu bakalářské práce je zmíněn pouze jeho časový rozsah), chybí jakákoliv obecnější charakteristika, informace o velikosti fondu atd. Autorka rovnou přistupuje k popisu konkrétních typů archiválií. Popis jednotlivých pramenů a informací v nich obsažených je velmi přínosný a důkladně zpracovaný. Ukazuje na autorčinu pečlivou práci s těmito prameny a dobrou znalost problematiky lesního hospodaření. Přestože se jedná o „teoretickou“ část, bylo by záhodno doplnit podrobnější popis konkrétních archiválií z hlediska archivnictví. Časové rozmezí je v některých případech uvedeno v textu jen velmi přibližně a podrobněji je rozepsáno až na konci v seznamu pramenů. Autorka vůbec nezmiňuje jazyk, písmo dokumentů, množství apod. Tyto informace jsou důležité nejen pro historiky a archiváře, ale rovněž pro badatele z dalších vědních oborů (geografové apod.), pro které často může právě např. materiál psaný kurentem znamenat zásadní překážku ve výzkumu.

Třetí kapitola, která prakticky využívá informace z pramenů uvedených v druhé kapitole, přináší velice zajímavý pohled na vlivy lesnické činnosti na oblast Velké kotliny, kde se odráží i obecně dějiny lesnictví. I zde je třeba vyzdvihnout pečlivou práci s prameny a literaturou z jiných vědních oborů.

Velmi oceňuji vytvoření doprovodného obrazového materiálu (2 mapy se zakreslením lesních školek a průběhu lesnické železnice) a tabulky.

FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Práce je psána čtivě, na kvalitě jí bohužel ubírá především značné množství gramatických prohřešků – z nejvýraznějších lze uvést například problémy se shodou podmětu a přísudku (např. s. 33 „které potoky se nejčastěji používali...“, podobně na s. 16, 21 nebo 44), psaní velkých písmen (např. s. 8 „české republice“ nebo s. 17 „skotsko“), chybějící nebo naopak nadbytečnou interpunkci (především čárky, např. s. 9, 12, 24 apod.) a další (např. soustavně používané varianty slovesa „spracovat“, s. 8, 9, 10, 23), několikrát se v textu objevuje i vybočení z větné vazby (např. s. 9, odst. 4). Práce obsahuje rovněž mnoho překlepů a chybějících nebo naopak nadbytečných slov nebo slovních spojení, které jsou pravděpodobně důsledkem nedbalé závěrečné korektury. Pozor je třeba dávat také na převody odborných termínů z cizích jazyků (v práci na s. 14 použity jazykově česky nesprávné výrazy „preservationismus a konservationismus“).

Chyby podobného rázu se bohužel vyskytují rovněž v poznámkovém aparátu. Interpunkce není používána jednotně, před číslem stránky se často objevuje tečka namísto čárky (např. pozn. 3–6 apod.), objevuje se zde i nadbytečná interpunkce (především tečky, např. opakovaně v pozn. 23). V některých případech chybí číslo stránky (např. pozn. 110), poznámka č. 138 je dokonce vynechána úplně.

Po stránce typografické je třeba vytknout, že číselné rozsahy autorka uvádí s mezerami kolem pomlčky.

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Barbora Haldová předložila k obhajobě práci dobré úrovně, která je založena na české i zahraniční literatuře a množství primárních pramenů. Autorka zvolila netradiční přístup, při

kterém nahlíží sledovanou problematiku z hlediska environmentálních dějin. Přes výše uvedené námitky může práce posloužit jako inspirace pro další bádání v tomto oboru. Bohužel je třeba vytknout formální stránku zpracování, především množství gramatických chyb a dalších jazykových nedostatků, které práci ubírají na kvalitě.

NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ

Předloženou práci Barbory Haldové doporučuji k obhajobě s hodnocením **VELMI DOBŘE**.

V Dobříši, 4. září 2017

Mgr. Jitka Močičková
Katedra PVHAS FF UK Praha